

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ І ФІНАНСІВ

Кафедра бухгалтерського обліку

ПЕТРУК АНДРІЙ ІВАНОВИЧ

**ОБЛІК І АУДИТ ЗНОСУ
(АМОРТИЗАЦІЇ)**

ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

(на матеріалах СТОВ «ДОБРОБУТ»

Шепетівського району Хмельницької області)

Дипломна робота

Спеціальність 7. 050.106. "Облік і аудит"

Науковий керівник:

_____ *Семенішена Н.В.*

Кам'янець-Подільський
2007

Інформаційна картка на дипломну роботу

Студент **Петрук Андрій Петрович**

Форма навчання **очна**

Спеціальність **7.050.106. - Облік і аудит**

Тема дипломної роботи

**„Облік і аудит зносу (амортизації) основних засобів”
(на матеріалах СТОВ “Добробут”
Шепетівського району
Хмельницької області)**

**Керівник роботи
обліку**

викладач кафедри бухгалтерського

Семенишена Н.В.

Рецензент дипломної роботи

**к.е.н., доцент
Чорнобай М.М.**

Дата захисту

3 липня 2007 р.

Робота захищена з оцінкою

А Н О Т А Ц І Я

на дипломну роботу Петрука Андрія Івановича
на тему **«Облік і аудит зносу (амортизації) засобів»**
(на матеріалах СТОВ «Добробут» Шепетівського району Хмельницької області)

Робота виконана на сторінках, проілюстровано таблицями, рисунками, додатками.

Робота складається з вступу, 3 розділів, висновків і пропозицій, списку використаних літературних джерел, додатків.

В першому розділі вивчаються теоретико-методологічні аспекти, економічну сутність поняття „амортизація” та „знос”, зміст і основи організації бухгалтерського обліку нарахування амортизації, її нормативно-правова база.

В другому розділі висвітлено стан організаційно-економічної діяльності досліджуваного підприємства, показники його фінансово-господарської діяльності, послідовно розглянуто весь обліковий процес нарахування амортизації (зносу) основних засобів на сільськогосподарських підприємствах на прикладі досліджуваного підприємства та її аудит.

Третій розділ розглядає напрямки удосконалення методичних та організаційно-технічних аспектів даної проблеми на сільськогосподарському підприємстві та ведення обліку в комп’ютерному середовищі.

Висновки та пропозиції містять узагальнений аналіз проведених теоретичних та практичних досліджень та заходи по покращенню процесуальної сторони бухгалтерського обліку зносу (амортизації) на сільськогосподарських підприємствах.

Список літератури містить джерела, що розкривають порядок ведення бухгалтерського обліку необоротних матеріальних активів на сільськогосподарських підприємствах .

А Н Н О Т А Ц І Я

на дипломную работу Петрука Андрея Ивановича
на тему **«Учет и аудит износа (амортизации) средств»**
(на материалах СТОВ «Добробут» Шепетовского района Хмельницкой области)

Работа выполнена на страницах, проиллюстрировано таблицами, рисунками, приложениями.

Работа состоит из вступления, 3 разделов, выводов и предложений, списка использованных литературных источников, приложений.

В первом разделе изучаются теоретико-методологические аспекты, экономическую сущность понятия „амортизация” и „износ”, содержание и основы организации бухгалтерского учета начисления амортизации, ее нормативно-правовая база.

Во втором разделе исследовано и охарактеризовано состояние организационно-экономической деятельности исследуемого предприятия, показатели его финансово-хозяйственной деятельности, последовательно рассмотрено весь учетный процесс начисления амортизации (износа) основных средств на сельскохозяйственных предприятиях на примере исследуемого предприятия и ее аудит.

Третий раздел рассматривает направления усовершенствования методических и организационно-технических аспектов данной проблемы на сельскохозяйственном предприятии и ведение учета в компьютерной среде.

Выводы и предложения содержат обобщенный анализ проведенных теоретических и практических исследований и мероприятия по улучшению процессуальной стороны бухгалтерского учета износа (амортизации) на сельскохозяйственных предприятиях.

Список литературы содержит источники, которые раскрывают порядок ведения бухгалтерского учета необратимых материальных активов на сельскохозяйственных предприятиях .

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1. Теоретичні основи організації та методології обліку амортизації основних засобів.....	8
1.1. Економічна сутність зносу та амортизації основних засобів.....	8
1.2. Методи нарахування амортизації основних засобів для амортизаційної політики підприємства.....	21
1.3. Теоретичні основи та нормативне забезпечення методології бухгалтерського обліку зносу (амортизації) основних засобів.....	24
Розділ 2. Існуюча практика відображення в обліку амортизації основних засобів сільськогосподарських підприємств.....	37
2.1. Характеристика виробничо-господарської діяльності підприємства.....	37
2.2. Бухгалтерський облік амортизації основних засобів.....	56
2.3. Облік амортизації основних фондів в податковому обліку.....	62
2.4. Аудит амортизації основних засобів.....	71
Розділ 3. Основні напрямки удосконалення амортизаційної політики та відображення в обліку зносу (амортизації) основних засобів.....	76
3.1. Вибіру методу для амортизаційної політики та вплив амортизаційних відрахувань на результати фінансово-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств.....	76
3.2. Впровадження комп'ютерних технологій в організацію обліку амортизації основних засобів.....	82
3.5. Проблеми обліку зносу (амортизації) в Україні та шляхи їх подолання.....	89
Висновки і пропозиції.....	99
Список використаних джерел.....	101
Додатки	108

ВСТУП

На сьогоднішній день актуальним є питання пошуку резервів підвищення ефективності діяльності підприємств. Для того, щоб відбувався процес виробництва, необхідні певні засоби виробництва. Основні засоби є саме тією необхідною основою діяльності підприємства.

До основних виробничих фондів належать ті засоби, які перебуваючи у сфері матеріального виробництва, безпосередньо приймають участь у виготовленні матеріальних благ (машини, обладнання тощо), створюють умови для здійснення виробничого процесу (виробничі приміщення, споруди, електромережі та інше), використовуються для зберігання і переміщення засобів праці. Основні виробничі засоби сільського господарства – це засоби праці, які приймають участь в багатьох виробничих циклах, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, а їх вартість переноситься на продукцію, що виготовляється частинами по мірі зносу.

Основні засоби – найважливіша і домінуюча частина всіх фондів в промисловості (маються на увазі основні і оборотні фонди, а також фонди обігу). Вони визначають виробничу потужність підприємства, характеризують їх технічне оснащення, безпосередньо пов'язані з продуктивністю праці, механізацією, автоматизацією виробництва, собівартістю продукції, прибутком і рівнем рентабельності.

Реформи у системі бухгалтерського обліку, що почалися ще у 1997р. заснували податковий облік. Він, у свою чергу, суттєво вплинув і на бухгалтерський облік основних засобів. При цьому бухгалтерський облік основних засобів та порядок нарахування амортизації опинився у ролі “потерпілого”. Намагаючись з'єднати облік бухгалтерський та податковий, законодавці принесли у “жертву” економічну сутність більшості операцій з основними засобами. Результати такого об'єднання привели до того, що при продажу об'єктів основних засобів, як правило, був відсутній фінансовий результат, нарахування амортизації робилося на балансову вартість групи, а не на вартість окремого об'єкту тощо. Нововведення поставили

бухгалтерський облік основних засобів з ніг на голову. Відображення в обліку операцій з основними засобами викликало значні труднощі у багатьох бухгалтерів.

З 1 липня 2000р. зі вступанням у силу довгоочікуваного П(С)БО №7 “Основні засоби” підприємства України отримали право самостійно обирати методи нарахування амортизації. Починаючи з цієї дати на підприємстві повинно вестися два обліки основних засобів: податковий та бухгалтерський. При цьому два цих обліки існують зовсім самостійно, та не слід шукати між ними жодних взаємин, так як податковий облік основних засобів регламентується Законом України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22.05.97 р. № 2833/97-ВР зі змінами та доповненнями. Що стосується бухгалтерського обліку основних засобів, то методологічні основи формування у бухгалтерському обліку інформації про основні засоби та інші необоротні матеріальні активи, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності визначається Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 7 “Основні засоби”.

Таким чином, у наданій роботі поряд з визначенням концепцій амортизації розглядається порядок нарахування амортизації основних засобів у податковому обліку, а також питання розрахунку та відображення сум амортизації і у регістрах бухгалтерського обліку відповідно до П(С)БО №7 “Основні засоби”.

Тому вибрана тема дипломної роботи являється особливо актуальною.

Слід визнати, що амортизація, як економічна (в т. ч. облікова) категорія, як складова фінансово-господарської діяльності підприємства завжди була й залишається однією із центральних тем, що знаходиться на перехресті науки та практики.

При цьому її актуальність спричинена, в першу чергу, існуванням значної кількості невирішених проблемних питань, що час від часу з'являються із прийняттям чергових недосконалих нормативно-правових актів.

Метою та завданням дипломної роботи є дослідження простого відтворення необоротних активів підприємства, для цього необхідно вибрати найраціональнішу методику нарахування амортизації, як складову облікової політики підприємства.

підприємства сфери послуг, що відрізняється відносно низькою фондомісткістю. Введення рівних умов амортизації основних засобів для усіх сфер народного господарства не забезпечує переваг виробничої сфери.

На даному етапі прискорену амортизацію треба розраховувати лише для підприємств сільського господарства, транспорту та будівництва. Причому можна розраховувати списання вартості вперше введених основних засобів на витрати виробництва протягом 2 років, але навіть для перерахованих галузей навряд чи потрібно вводити прискорену амортизацію меблів, легкових автомобілів, конторського та офісного обладнання, для яких з 1 січня 1997 року річна норма амортизації становила 25 %. Для цих видів основних фондів і для фіскальних цілей треба використовувати вже існуючі порядки та норми не прискореної амортизації.

Отже, ми з'ясували, що П(С)БО №7 “Основні засоби” має як позитивні сторони, так і негативні. По-перше він відкидає положення, що зафіксовані у Законі “Про оподаткування прибутку підприємств”, що недопустимо. По-друге, надання необмежених прав підприємствам у виборі системи амортизації не має аналогів у світі. Така міра означає зупинення сплати податку на прибуток.

Багато недоліків у стандартах пов'язано з недостатнім виясненням теоретичних основ прискореної та не прискореної амортизації, що потребує доробки у нормативній базі.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, усі основні засоби, крім землі підвержені фізичному та моральному зносу, тобто під впливом фізичних сил, технічних та економічних факторів вони поступово втрачають свої якості та приходять до непотребу. Поступове перенесення вартості діючих основних фондів на готовий продукт та накопичення грошового фонду для заміни зношених об'єктів називається амортизацією. На світі декілька різноманітних концепцій амортизації. На Україні діє “натуралістична” концепція.

Нарахування амортизації (зносу) регламентується П(С)БО №7, за яким амортизація – це систематичне розподілення вартості основних засобів, яка амортизується протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

Нарахування амортизації основних засобів робиться такими методами:

- прямолінійний;
- виробничий;
- зменшення залишкової вартості;
- прискореного зменшення залишкової вартості;
- кумулятивний;

Серед альтернативних методів нарахування амортизації, що передбачені стандартами GAAP, можна визначити такі, як метод списання та заміни, метод групового та змістовного обліку зносу, метод оцінки товарно-матеріальних запасів.

Нарахування амортизації у податковому обліку регламентується Законом України “Про оподаткування прибутку підприємств”, за яким амортизація – це поступове віднесення витрат, що пов'язані з придбанням, виготовленням та покращенням основних фондів, на зменшення скорективованого прибутку у межах поставлених норм амортизаційних відрахувань. У податковому обліку існує метод зменшення залишкової вартості та прискорений метод.

Треба зазначити, що П(С)БО №7 дозволяє нарахування амортизації податковими методами, що приводить до різноманітних протиріч.

Основним питанням амортизаційної політики – який метод амортизаційних відрахувань обрати. Щоб відповісти на це питання треба детально розглянути усі

існуючи методи та визначити фактори, що пов'язані з експлуатацією об'єктів основних засобів, бо чітких рекомендацій по цьому приводу у світі не існує. Обраний метод нарахування амортизації закріплюється приказом та відображається у обліковій політиці підприємства.

Щомісяця амортизаційні нарахування за обраним методом відображаються на рахунках бухгалтерського обліку, для чого призначений пасивний рахунок 13. Для розрахунку амортизації використовують типову форму ОЗ - 14.

Отже, амортизаційні відрахування – один з головних джерел здійснення реальних інвестицій. За допомогою амортизації регулюється швидкість звороту основних засобів, інтенсифікується процес її відтворення, регулюється технічна та виробнича політика на підприємстві. В Україні не вироблено амортизаційної політики, яка б дала змогу стимулювати використання одного з найбільших інвестиційних ресурсів. Необхідно створити таку систему амортизації, яка б у рамках загальнодержавного регламенту дала змогу кожному підприємству обирати найсприятливіші режими відновлення основних фондів.

Отже, ми з'ясували, що П(С)БО №7 “Основні засоби” має як позитивні сторони, так і негативні. По-перше він відкидає положення, що зафіксовані у Законі “Про оподаткування прибутку підприємств”, що недопустимо. По-друге, надання необмежених прав підприємствам у виборі системи амортизації не має аналогів у світі. Така міра означає зупинення сплати податку на прибуток.

Багато недоліків у стандартах пов'язано з недостатнім виясненням теоретичних основ прискореної та не прискореної амортизації, що потребує доробки у нормативній базі.

Отже, зробимо висновок, що :

- амортизаційна політика перехідного періоду повинна органічно поєднувати директивні та ринкові важелі при посиленні останніх;
- держава повинна регламентувати принципи побудови амортизаційної системи спеціальним Законом України “Про амортизацію”.
- законодавчо затверджений порядок амортизацій повинен збутися недоліків діючої методології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Назарбаєва Римма. Амортизація у формулах та прикладах. Необоротні активи та МШП у бухгалтерському і податковому обліку: Збірник систематизованого законодавства // Бизнес. Бухгалтерія. – № 30 (445), 23.07.2001. – С.119-126.
2. Астахов В.П. Бухгалтерский учет и налогообложение основных средств. Ростов-на-Дону.: Издат.центр «Март», 1999.
3. Афанасьев Мст., Кузнецов П. Забытая амортизация // Экономист.- 2001.- №8 с.105.
4. Баб'як Н.Д. Вплив амортизаційних відрахувань на результати фінансово-господарської діяльності підприємств //Фінанси України. - 2001. - № 11. - с. 34.
5. Баранов А. Теория амортизации и технический прогресс. - М.: Экономика, 1965.
6. Безуглий А. Об изъятии амортизационных отчислений предприятий // Экономика Украины.-1999.-№5.-с.36.
7. Безуглый А. Об изъятии части амортизационных отчислений и использовании мощностей предприятий // Экономика Украины. - 2000. - №1.-с.34
8. Бруханський Р.Ф. Організація бухгалтерського обліку в умовах реструктуризації сільськогосподарських підприємств // Придніпровський науковий вісник. – 1998. – № 100 (167). – С. 55-59.
9. Бруханський Р.Ф. Організація обліку земельних і майнових паїв у процесі постреструктуризаційної діяльності сільськогосподарських підприємств // Вісник Тернопільської академії народного господарства. Спецвипуск 12. Тернопіль: «Економічна думка», 1999. – С. 17-19.
10. Бруханський Р.Ф. Основні принципи трансформації бухгалтерського обліку в реструктуризованих сільськогосподарських підприємствах // Вісник Тернопільської академії народного господарства. Випуск 6. Тернопіль: Економічна думка, 1999 р. – С. 199-202.
11. Бруханський Р.Ф. Специфіка організації бухгалтерського обліку в сільськогосподарських акціонерних товариствах // Проблеми економіки

- агропромислового комплексу і формування його кадрового потенціалу: матеріали міжнародної науково-практичної конференції: Київ, ІАЕ, 2000. – С. 619-621.
12. Буніч П. Амортизация основных фондов в промышленности - М.: Госфиниздат, 1957. – 232с.
 13. Гарасим П. М. Первинний та аналітичний облік на підприємстві : навч. посіб. / П. М. Гарасим, Г. П. Журавель, Р. Ф. Бруханський, П. Я. Хомин. – Тернопіль, 2005. – 464 с.
 14. Гарасим П.М. Наскрізні блоки кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку / Гарасим П.М., Бруханський Р.Ф., Хомин П.Я. – Тернопіль: Астон. – 2003. – 368 с.
 15. Гайбура Ю.А. Проблеми та шляхи використання потенціалу галузі тваринництва в сучасних умовах // Аграрна наука – селу. Вип.7. – Кам'янець – Подільський, 1999. – С. 226–228.
 16. Губачева О. Выбираем метод начисления амортизации// Бухгалтерский учет и аудит. - 2000. - № 11.- с.42.
 17. Економіка підприємства : Підручник / За редакцією С.Ф.Покропивного.- К.: Вид-во “Хвиля-Прес”, Донецьк: МП “Поиск”., 1995.- 400 с.
 18. Завгородній В.П. Бухгалтерский учет в Украине (С использ. Нац. Стандартов): Учеб. пособие для студентов вузов. – 5-е изд., доп. И перераб. – К.: А.С.К., 2001.- 848с. – (Экономика. Финансы. Право.)
 19. Іванишин В.В. Становлення державного лізингу в агропромисловому виробництві // Економіка АПК. – 2002. – № 9. – С. 77.
 20. Іванишин В.В. Лізинг та його розвиток в Україні. – К., 2002. – 56 с.
 21. Іванишин В.В. Фінансовий лізинг і його роль у матеріально-технічному забезпеченні АПК // Економіка АПК. – 2001. – № 2. – С. 42-44.
 22. Іванишин В.В. Роль технічних засобів у розвитку аграрного виробництва в контексті ефективності їх використання / В.В. Іванишин // Економіка АПК. – 2003. – № 6. – С.3-9.
 23. Іванишин В. Випробування – необхідний етап в створенні конкурентоспроможної сільськогосподарської техніки // Техніка АПК, 2006. – №5-6. – С. 10-11.

24. Стратегическое управление предпринимательской деятельностью / А.Коваленко, В.Иванишин // Тр. Одесского гос. политех. ун-та. – Одесса, 1998. – Вып. 2 (6). – С. 217-219.
25. Економічний механізм формування та функціонування лізингових відносин / В. В. Іванишин // Економіка АПК. – 2002. - № 11. – С. 49-53.
26. Трактор для сільського господаря: стан та перспективи розвитку лізингу в Україні щодо придбання техніки для промислового комплексу / В. Іванишин // Урядовий кур'єр. – 2002. – 17 жовтня.
27. Методологічні основи техніко-технологічного переоснащення сільськогосподарського виробництва / В. В. Іванишин // Економіка АПК. – 2003. - № 12. – С. 3-5.
28. Каменская Т. Амортизация основных средств// Все о бухгалтерском учете.- 2000. - № 52. - с.18.
29. Карев В. Розрахунок амортизації // Бухгалтерський облік та аудит.-2001.- №11,12. 2002. - № 2.
30. Кваша Я.Б. Амортизация и сроки службы основных фондов. - М., 1959.
31. Климовская М. Налоговая амортизация в бухгалтерском учете // Вестник бухгалтера и аудитора Украины. -2001. - № 22. - с.15.
32. Кожин В.Я. Бухгалтерский учет. М., «Экзамен», 1999.
33. Козлова Е.П., Парашутин Н.В., Бабченко Т.Н. Бухгалтерский учет. М., «Финансы и статистика», 1998.
34. Ковальчук Н.В. Бухгалтерська звітність в системі інформаційного забезпечення / Н.В. Ковальчук, В.Д. Слободян // Економіка АПК. — 1998. — №12. — С. 35–39.
35. Ковальчук Н.В. Закон про бухгалтерський облік вимагає уточнень / Н.В. Ковальчук // Агроінком. – 1999. – №10–12. – С. 58–59.
36. Ковальчук Н.В. Звітність в світлі концепцій бухгалтерського обліку / Н.В. Ковальчук // Аграрна наука – селу : збірник наукових праць ПДАТА. – Кам.-Под., 2000. – Вип.8., т.2. – С. 319–321.
37. Ковальчук Н.В. Звітність в умовах диференціації бухгалтерського обліку / Н.В. Ковальчук // Збірник наукових праць ПДАТУ. – 2006. – Вип.14, т.2. – С.238—240.

38. Ковальчук Н.В. Управлінський аспект бухгалтерської звітності сільськогосподарських підприємств / Н.В. Ковальчук // Аграрна наука – селу : збірник наукових праць. – 1998. – Вип. 6. – С. 182–183.
39. Кондраков Н.П. "Бухгалтерский Облік" - М.: ИНФРА, 1997. – 327 с.
40. Котик Н. С. Амортизационные отчисления: налоговый и бухгалтерский учет. – Х.: Фактор, 2000. - 40с.
41. Крысенко Т. Амортизация // Бухгалтерская практика. - 2001. - № 2. - с. 61
42. Ластовецкий В.Е. Различия и взаимосвязь бухгалтерского и налогового учета основных фондов // Вестник бухгалтера и аудитора Украины. - 2001.- № 4. – С. 4.
43. Луговой В.А. "Облік нематеріальних активів та їх амортизація"// Бухгалтерский облік і аудит. – 1998. - №11.- С. 16-19.
44. Луговой В.А. Учет основных средств, нематериальных активов, долгосрочных инвестиций. М., «ФБК-ПРЕСС», 1998.
45. Лук'янченко О.О. Амортизаційна політика в Україні // Фінанси України.-2000.- №10.- с. 46.
46. Лях Л., Короткевич О. Основне протиріччя державної амортизаційної політики та шляхи його подолання // Економіст. - 2000. - №3. - с.103.
47. Маттерн К., Танхойзер З. Основные фонды в промышленности ГДР: Экономический аспект). Сокр. пер. с нем. / Науч. ред. и предисл. Я.А. Рекитара. - М.: Экономика, 1983. - 256 с.
48. Мельничук, О.В. Узгодження фінансової та податкової звітності щодо відображення витрат підприємства // Збірник наукових праць ПДАТУ / за редакцією д.с-г. наук, професора М.І. Бахмата. 2007. – Випуск 15. Том 2. – С. 227-231.
49. Методи нарахування амортизації : вибір повинен бути усвідомленим. (Володимир Батіщев). Необоротні активи та МШП у бухгалтерському і податковому обліку: //Збірник систематизованого законодавства. Бизнес. Бухгалтерія № 30 (445), 23.07.2001 р.с. 127-132.
50. Мордовкин А.В. Бухгалтерский учет и налогообложение основных средств. М., «Главбух», 1999.

51. Нидлз Б. И др. Принципы бухгалтерского учета / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэлл: Пер. с англ. / Под ред. Я.В. Соколова.- 2-е изд. – М.: Финансы и статистика,1994. – 496 с. : ил. - (Серия по бухгалтерскому учету и аудиту).
52. Орлов П., Орлов С. Государственная амортизационная политика и её отражение в стандартах бухгалтерского учета// Экономика Украины. - 2001. - № 3. - с. 30.
53. Орлов П., Орлов С. Ускоренная амортизация и ускоренный износ основных фондов // Экономика Украины. -1999. - №5. - С. 36.
54. П'ять методів амортизації. Римма Грачова // ГК, Дебет-Кредит, № 31/2000 с.28-35.
55. Р. Грачева „Основные средства в бухгалтерском учете”// Дт-Кт (специальное приложение к журналу), 2001р.
56. Рудницький В. С. Судово-бухгалтерська експертиза економічних правопорушень: навчальний посібник / Рудницький В. С., Бруханський Р. Ф., Хомин П. Я. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
57. Семенишена Н.В. Річна бухгалтерська (фінансова) звітність підприємств: перспективи розширення інформаційних можливостей // Збірник наукових праць ПДАТУ. 2007. – Вип.15. Т.3. – С. 557-570.
58. Сердюк В. Н. Бухгалтерский учет: Учебно – практическое пособие. – 4-еизд., изм. и доп. – Донецк: Дон НУ,2002. – 448 с.
59. Стоун Д., Хитчинг К. Бухгалтерский учет и финансовый анализ: Подготовительный курс / Пер с англ Ю.А. Огибин и др. / Под ред. Б.С. Ярцева, 1994.-543с.
60. Теоретичні аспекти економічного змісту, класифікації видів та відносин учасників агролізингу / В. В. Іванишин // Наук. вісник НАУ. – К., 2002. – Вип. 56. – С. 129-133.
61. Твердомед А. 6-й метод 7-го стандарта и 8-я статья // Вестник бухгалтера и аудитора Украины.-2000. - № 13. - с.12.
62. Филимонова Л. Бухгалтерский учет основных фондов // Атланта. Налоги и бухгалтерский учет. - 2000. - № 50. - с.31.

63. Фридман Дж., Ордуей Ник. Анализ и оценка приносящей доход недвижимости. Пер. с англ., - М.: "Дело ЛТД", 1995. - 480 с.
64. Хендриксен, М.Ф. Ван Бреда. Теория бухгалтерского учета: Пер. с англ. / Под ред. Соколова Я.В. - М.: Финансы и статистика, 1997.- 545с.
65. Хмелевской Е. Амортизационная политика и обновление промышленно-производственных фондов // Экономика Украины. - 1999. - № 2. – с. 28.
66. Хомяков В., Белинская В. Методика оценки влияния амортизационной политики на окупаемость капитальных вложений // Экономика Украины. - 2000. - № 2. – с 28.
67. Хорунжак Н. М. Сучасні підходи до категоріального визначення та організації обліку нематеріальних активів / Н. М. Хорунжак // Регіональна економіка. – 2001. – №2. – С. 67–77
68. Хорунжак Н. М. Проблеми оплати праці та шляхи їх вирішення / І. Д. Бенько, Л. О. Гуцайлюк, Н. М. Хорунжак // Вісник Технологічного університету Поділля. – 2002. – №5, ч. 1, т. 2. – С. 16–20.
69. Хорунжак Н. М. Аналіз переваг і недоліків системи документування в умовах автоматизованих інформаційних систем обліку / Н. М. Хорунжак // Наукові записки. – 2003. – Вип. 12. – С. 10–12
70. Хорунжак Н. М. Гармонізація та стандартизація української системи обліку як необхідна умова ефективного розвитку вітчизняної економіки / І. Д. Бенько, Н. М. Хорунжак / Бухгалтерський облік та господарський контроль: минуле, сучасне, майбутнє : тези доп. Міжнар. наук. конф., 16–17 трав. 2002 р. – Житомир : ЖІТІ, 2002. – С. 9–12
71. Хорунжак Н. М. Діючі підходи до класифікації галузей національної економіки / Н. М. Хорунжак, Н. М. Зорій // Вісник Львівської комерційної академії. – 2004. – Вип. 16. – С. 447–452.
72. Хорунжак Н. М. Роль і місце стандартів в аудиторській діяльності / Н. М. Хорунжак, Г. В. Бойко // Развитие учёта и аудита как основы информационно-аналитической системы предприятия : труды Междунар. науч.-практ. конф., 17–18 декаб. 2005 г. – Харьков : НТУ “ХПИ”, 2005. – С. 77–78.

73. Шевченкова Л. Амортизация основных средств согласно П(С)БУ №7 // Баланс.- 2000. - 23. - с. 41.
74. Экономика предприятия: Учебник для вузов/ В.В. Горфынкель Е.М. Купряков, В.П. Просолов и др., под ред. Проф. В.Я. Горфинкеля, проф Е.М. Купрякова,- М.: Банки и биржи, ЮНИТИ,1996. – 367 с.
75. **№ 334/94-ВР** - Закон України від 28.12.94 р. № 334/94-ВР "Про оподаткування прибутку підприємств" (у редакції Закону України від 22.05.97 р. № 283/97-ВР, зі змінами та доповненнями);
76. **№ 349-IV** - Закон України від 24.12.2002 р. № 349-IV "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств";
77. Лист Державної податкової адміністрації України від 21.04.2003 р. № 3859/6/15-1116 "Щодо нарахування амортизаційних відрахувань" (див. окремо в базі);
78. Лист Державної податкової адміністрації України від 23.06.2004 р. № 11575/7/15-1117 "Щодо амортизації основних фондів, унесених до статутного фонду" (див. окремо в базі);
79. **№ 1957-IV** - Закон України від 01.07.2004 р. № 1957-IV "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств";
80. Лист Державної податкової адміністрації України від 12.11.2004 р. № 22060/7/15-1117 "Щодо оренди ЦМК".
81. Лист Державної податкової адміністрації України від 12.04.2006 р. № 4101/6/15-0316 "Щодо амортизації основних фондів".
82. Лист Державної податкової адміністрації України від 15.06.2006 р. № 11332/7/15-0317 "Про нарахування бухгалтерської та податкової амортизації по безоплатно отриманих основних фондах" (витяг).